

Yritysten rahoituskysely Vuosi 2007

Elinkeinoelämän keskusliitto

 KAUPPA- JA
TEOLLISUUS-
MINISTERIÖ

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

19.11.2007

Sisällys

Esipuhe	3
Yhteenveto	4
1 Aineisto	5
2 Rahoituksen hankinta	6
3 Rahoitussuunnitelmat	8
4 Rahoitusongelmat	10
5 Rahoituksen hinta, sivukulut ja vakuusvaatimukset	11
6 Pankkipalveluiden saatavuus ja pankkien kilpailuttaminen	13
7 Julkisen yritysrahoituksen käyttö	16
8 Pääomasijoitusrahoituksen käyttö	18
9 Korkojen nousun vaikutus yritysten rahoitukseen	20
10 Yhtenäinen euromaksualue eli SEPA	23

Lisätietoja kyselystä

Suomen Pankki
Jukka Vauhkonen
ekonomisti
p. 010 831 2111
jukka.vauhkonen@bof.fi

Mikroyritysaineistoa koskevat tiedustelut

Kauppa- ja teollisuus-
ministeriö
Markku Kavonius
ylitarkastaja
p. (09) 1606 3574
markku.kavonius@ktm.fi

Esipuhe

Suomen Pankki, Elinkeinoelämän keskusliitto ja sen edeltäjät sekä kauppa- ja teollisuusministeriö ovat selvittäneet syksystä 1994 lähtien yritysten rahoitustarpeita sekä rahoituksen saatavuutta ja hintaa.

Viime vuoteen saakka raportissa tarkasteltiin erikseen teollisuus- ja palveluyritysten vastauksia. Jaottelusta luovuttiin tämänvuotisessa raportissa. Samassa yhteydessä raportin nimeksi muutettiin "Yritysten rahoituskysely" entisen "Teollisuus- ja palveluyritysten rahoituskyselyn" sijasta.

Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto ja sen edeltäjä Teollisuuden Keskusliitto tekivät teollisuusyrityksiä koskevaa rahoituskyselyä vuodesta 1984 lähtien. Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, Suomen Pankki ja kauppa- ja teollisuusministeriö antoivat vuonna 1994 Tilastokeskukselle tehtäväksi koota palveluyritysten aineiston. Samalla Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto antoi teollisuusyritysten aineiston yhteiseen käyttöön. Vuodesta 1997 lähtien Tilastokeskus on vastannut myös teollisuusyritysaineiston keruusta.

Rahoituskysely on vuodesta 2000 lähtien tehty kerran vuodessa. Toistuvien kysymysten lisäksi jokaisessa kyselyssä on vaihtuvia erityiskysymyksiä. Tällä kertaa vaihtuvissa kysymyksiosiossa tiedusteltiin korkojen nousun vaikutuksista yritysten rahoituksen hankintaan ja yritysten valmistautumisesta yhtenäiseen euromaksualueeseen (Single Euro Payments Area, SEPA).

Tilastokeskus toteutti kyselyn elokuussa 2007. Kyselyyn vastasi 707 palvelu- ja 304 teollisuusyritystä eri lääneistä sekä koko- ja toimialaluokista. Vastausprosentti oli 72.

Yhteenveto

Mikroyritysten rahoitusongelmat lisääntyneet ja rahoituksen ehdot kiristyneet

Viimevuotista suuremmalla osalla alle kymmenen työntekijän mikroyrityksistä oli vaikeuksia uuden rahoituksen saamisessa, ja uutta rahoitusta hankkineiden mikroyritysten osuus laski. Myös mikroyritysten luottojen marginaalit keskimäärin levenivät.

Keskisuurten ja suurten yritysten rahoitustilanne pysynyt hyvänä

Kyselyn perusteella suuremmilla yrityksillä ei ole juuri rahoitukseen liittyviä ongelmia. Sekä niiden rahoituksen saatavuus että rahoituksen ehdot ovat parantuneet. Esimerkiksi keskisuurten ja suurten yritysten uusien luottojen marginaalit keskimäärin kaventuivat edelleen.

Yritysten uuden rahoituksen hankinta lisääntyi

Rahoitusta hankkineiden yritysten osuudet kasvoivat viime vuodesta mikroyrityksiä lukuun ottamatta. Hankinta-aikomusten perusteella yritysten rahoituksen kysyntä jatkuu vahvana.

Muut kuin mikroyritykset lisäsivät pankkien kilpailuttamista

Viimevuotista suurempi osuus muista kuin mikroyrityksistä kilpailutti pankkeja. Yritykset myös käyttivät merkittävässä määrin entistä useampien pankkien palveluita.

Korkojen nousulla toistaiseksi vähäinen vaikutus yritysten rahoituksen hankintaan

Markkinakorot ovat nousseet kahdessa vuodessa noin 2½ prosenttiyksikköä. Korkojen nousu ei ole jarruttanut yritysten rahoituksen hankintaa. Kuitenkin varsin suuri osa yrityksistä harkitsee suojaautuvansa korkojen nousua vastaan.

Yritysten tietoisuus euromaksualueesta parantunut

Euromaksualue SEPasta tietoisten yritysten osuus on lähes kaksinkertaistunut viime vuodesta. Myös yritysten valmistautuminen euromaksualueen vaatimiin järjestelmien muutoksiin on edennyt. Valtaosa yrityksistä arvioi yrityksen käyttämien maksupalveluiden laadun joko paranevan tai pysyvän ennallaan euromaksualueen syntymisen jälkeen.

1 Aineisto

Kyselyn otoskoko on 1400 yritystä. Kyselyyn vastasi 72 % otoksen yrityksistä (1011 yritystä). Haastattelut tehtiin elokuussa 2007.

Tuloksia raportoitaessa yritykset jaetaan henkilökunnan määrän perusteella mikro-, pieniin, keskisuuriin ja suuriin yrityksiin. Raportin tulokset perustuvat yritysten painottamattomiin vastauksiin.

Taulukko 1. Aineiston jakaumat toimialoittain

Teollisuusyritykset		Palveluyritykset	
Toimiala		Toimiala	
Metalliteollisuus	51	Tukku- ja vähittäiskauppa	177
Metsä- ja graafinen teollisuus	48	Kiinteistö- ym. palvelut	137
Koneet, laitteet ja kulkuneuvot	47	Rakentaminen	97
Kemianteollisuus	35	Kuljetus ja liikenne	78
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	28	Majoitus ja ravitsemus	56
Elintarviketeollisuus	26	Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut	47
TeVaNaKe-teollisuus	21	Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	29
Muu teollisuus	48	Muut palvelut	86
Yhteensä	304	Yhteensä	707

Taulukko 2. Aineiston jakaumat lääneittäin

Lääni	
Etelä-Suomi	623
Länsi-Suomi	252
Itä-Suomi	54
Oulu	51
Lappi	22
Ahvenanmaa	9
Yhteensä	1011

Taulukko 3. Aineiston jakaumat kokoluokittain

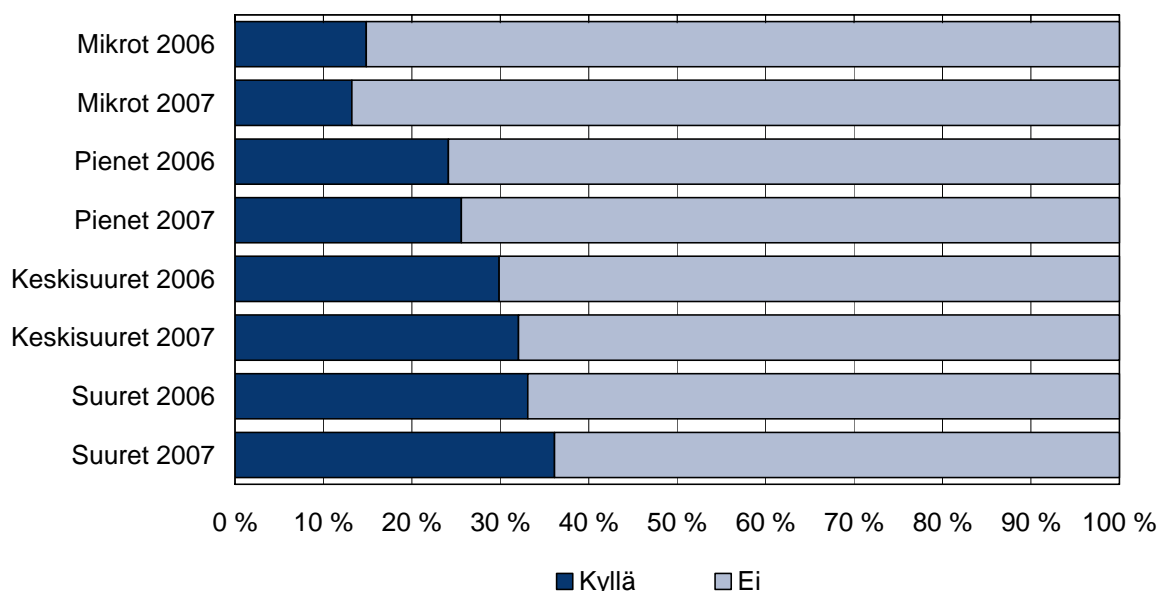
Kokoluokka liikevaihdon mukaan		Kokoluokka henkilömäärän mukaan	
Mikro, alle 1.7 milj. euroa	246	Mikro, alle 10 henkilöä	232
Pieni, 1.7 - 8.4 milj. euroa	172	Pieni, 10 - 49 henkilöä	250
Keskisuuri, 8.4 - 50.5 milj. euroa	219	Keskisuuri, 50 - 249 henkilöä	234
Suuri, yli 50.5 milj. euroa	346	Suuri, yli 249 henkilöä	284
Liikevaihtotietoa ei saatavilla	28	Henkilömäärää ei saatavilla	11
Yhteensä	1011	Yhteensä	1011

2 Rahoituksen hankinta

Uutta ulkoista rahoitusta hankkineiden yritysten osuudet kasvoivat mikroyrityksiä lukuun ottamatta toista vuotta peräkkäin. Osuudet ovat nyt selvästi suurempia kuin keskimäärin 2000-luvulla. Hiukan yli neljännes kaikista yrityksistä ja yli kolmannes keskisuurista ja suurista yrityksistä oli hankkinut tai yrittänyt hankkia uutta ulkoista rahoitusta edellisen 12 kuukauden aikana. Kaikkiaan ulkoisen rahoituksen hankinta on yleisempää suuremmissa yrityskokoluokissa kuin pienemmissä. Mikroyrityksistä tyypillisesti noin 10–15 prosenttia hankkii vuosittain uutta ulkoista rahoitusta, kun keskisuurten ja suurten yritysten vastaava osuus vaihtelee 30 ja 40 prosentin välillä.

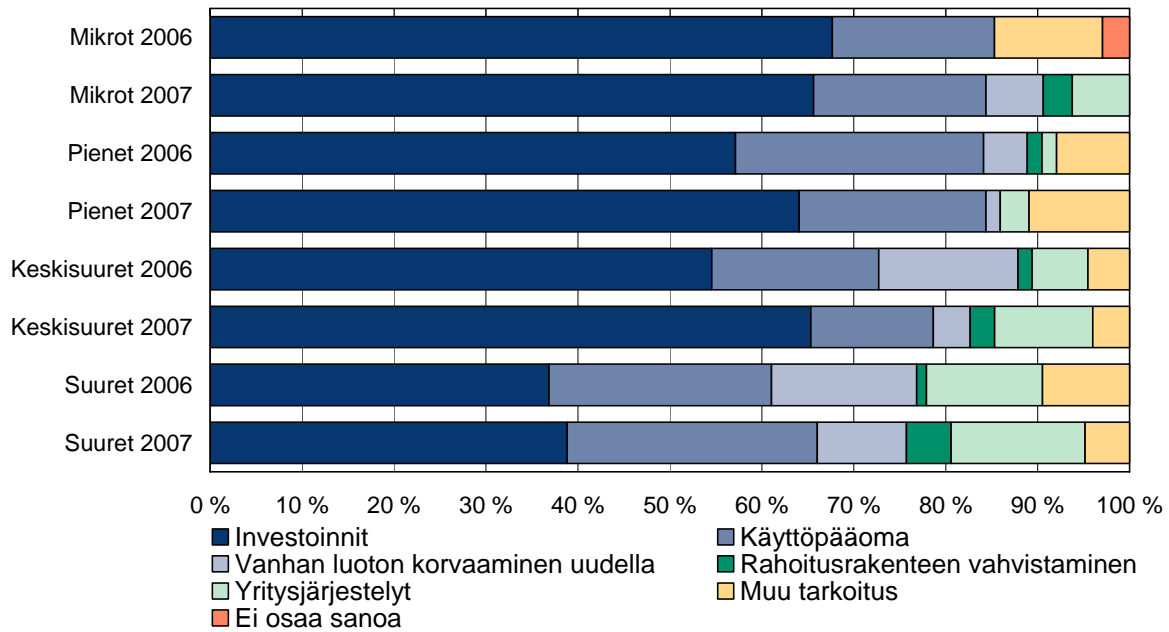
Kyselyn tulokset viittaavat kaikkiaan siihen, että mikroyritysten ulkoisen rahoituksen hankinta on vähentynyt, rahoitukseen liittyvät ongelmat kasvaneet ja rahoituksen ehdot kiristyneet. Uutta ulkoista rahoitusta hankkineiden mikroyritysten osuus laski viime vuoden 15 prosentista noin 13 prosenttiin. Luku ei ole poikkeuksellisen matala mutta kuitenkin alempi kuin 2000-luvulla keskimäärin.

Kuvio 1. Onko yrityksenne hankkinut ulkoista rahoitusta edellisen 12 kk:n aikana?

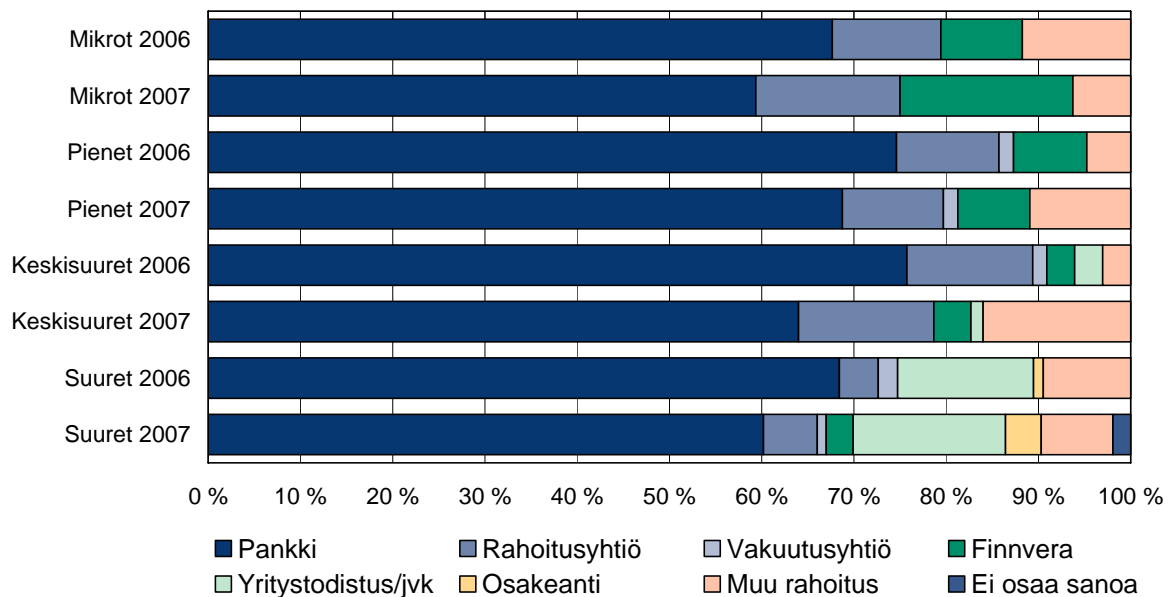
Ulkoisen rahoituksen ensisijaisin käyttötarkoitus on investoinnit. Ne olivat ensisijaisin rahoituksen käyttötarkoitus noin 55 prosentille rahoitusta hankkineista yrityksistä. Viime vuonna vastaava osuus oli 50 %. Käyttöpääoman rahoittaminen säilytti asemansa toiseksi tärkeimpänä käyttötarkoituksena, vaikka sen merkitys hiukan väheni. Vielä enemmän väheni vanhojen luottojen korvaaminen uusilla luotoilla, mikä ilmentää korkojen nousua. Lisäksi on huomioitava, että loppukesällä tapahtunut markkinakorkojen kohoaminen ei todennäköisesti ehtinyt juuri vaikuttaa tämänkertaisiin tuloksiin.

Kuvio 2. Hankitun ulkoisen rahoituksen ensisijainen käyttötarkoitus

Pankit ovat ensisijainen ulkoisen rahoituksen lähde suurimmalle osalle yrityksistä, vaikka niiden merkitys hiukan vähenikin. Korkojen nousu ei kyselyn perusteella näyttäisi merkittävästi vaikuttaneen velkarahoituksen ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen suhteelliseen houkuttelevuuteen. Tosin hieman viimevuotista isompi osa suurista yrityksistä ilmoitti oman pääoman ehtoisen rahoituksen ensisijaiseksi rahoituksen lähteeksi. Muista rahoituslähteistä julkisen yritysrahoituksen suhteellinen merkitys kasvoi erityisesti mikroyrityksissä.

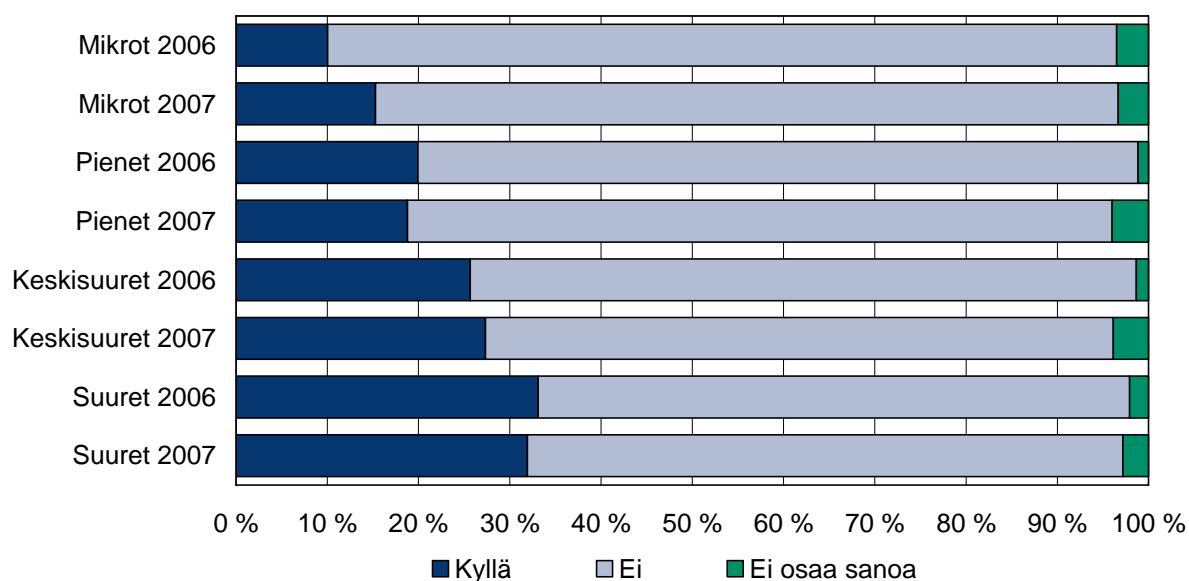
Kuvio 3. Hankitun ulkoisen rahoituksen ensisijainen lähde

3 Rahoitussuunnitelmat

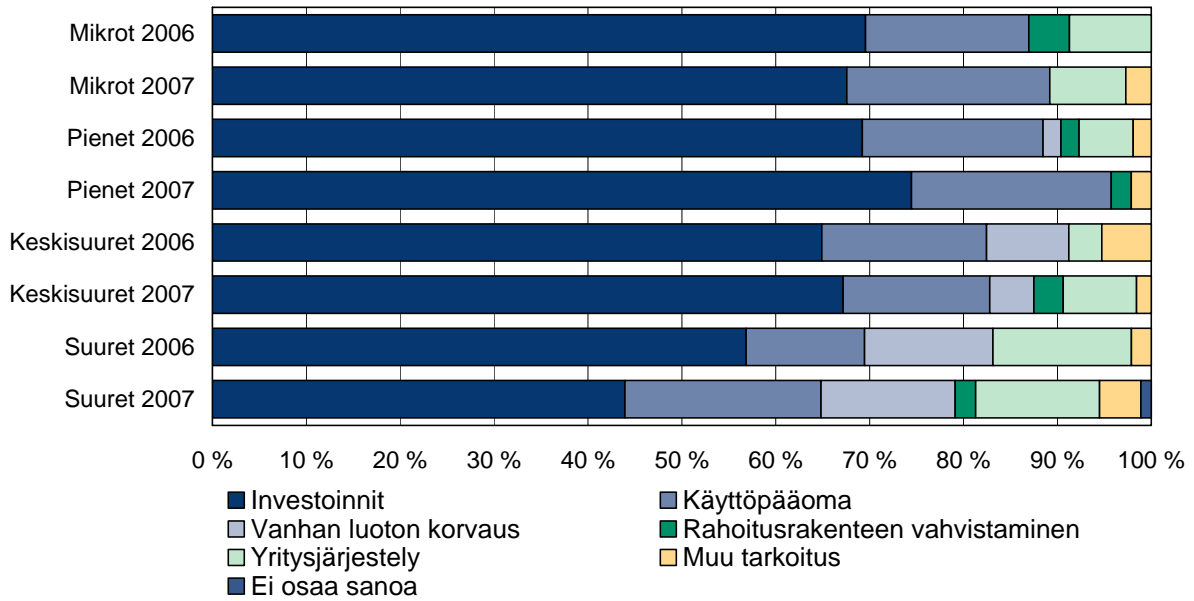
Ulkoisen rahoituksen hankintaa seuraavien 12 kuukauden aikana suunnittelevien yritysten osuus on likipitään yhtä suuri kuin vuosi sitten. Mikroyritysten uuden rahoituksen hankinta-aikomukset olivat vuosi sitten poikkeuksellisen vähäiset, mikä näkyi myös niiden toteutuneessa rahoituksen hankinnassa (luku 2). Nyt viimevuotista suurempi osuus mikroyrityksistä aikoo hankkia uutta rahoitusta. Samoin rahoituksen hankintaa suunnittelevien keski suurten yritysten kasvaa osuus kasvoi jo ennestään korkealta tasoltaan. Sen sijaan pienten ja suurten yritysten rahoituksen hankinta-aikomukset ovat hiukan viimevuotista pienemmät.

Kuvio 4. Aikooko yrityksenne hankkia uutta ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk:n aikana?

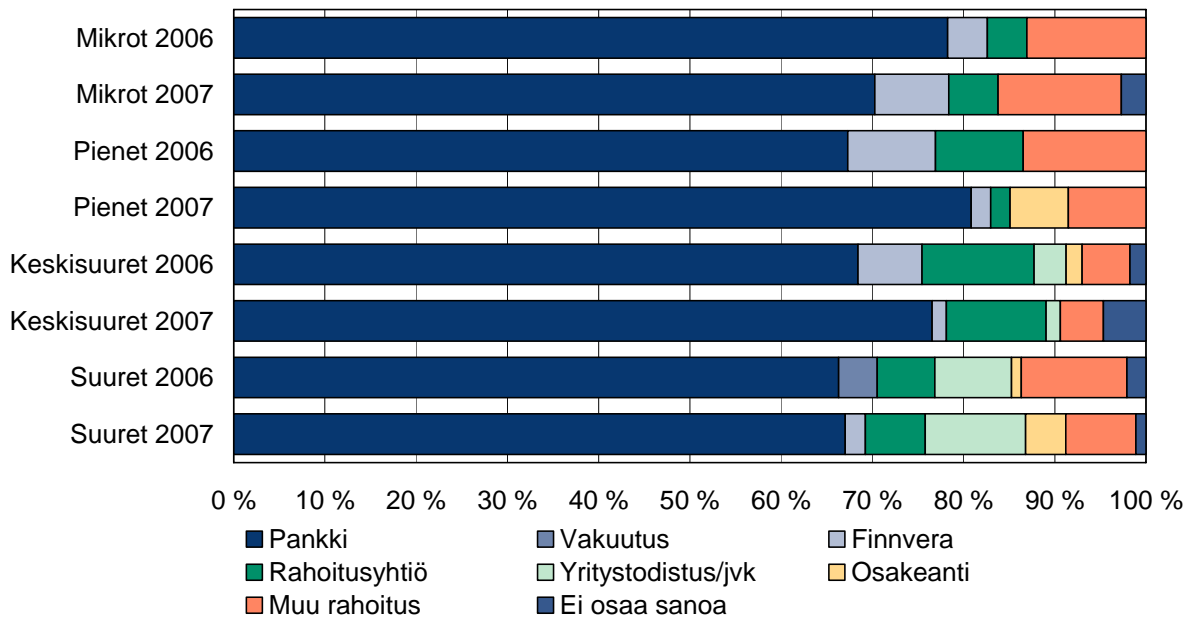
Suunnitellun rahoituksen ensisijaiset käyttötarkoitukset eivät ole juuri muuttuneet. Poikkeuksena ovat suuret yritykset, joista viimevuotista pienempi osa ilmoittaa investoinnit suunnitellun rahoituksen ensisijaiseksi käyttötarkoitukseksi. Viimevuotista pienempi osa yrityksistä aikoo käyttää uuden rahoituksen ensisijaisesti vanhojen luottojen korvaamiseen uusilla, mikä saattaa heijastaa viime aikoina kohonnutta velkarahoituksen hintaa.

Kuvio 5. Suunnitellun ulkoisen rahoituksen ensisijainen käyttötarkoitus

Pankit säilyttävät ylivoimaisen asemansa suunnitellun rahoituksen ensisijaisena lähteenä. Tosin viimevuotista pienempi mikroyrityksistä aikoo hankkia rahoituksensa pankista. Kyselyn perusteella mikroyritysten pankkirahoituksen ehdot ovat keskimäärin kiristyneet (luku 6), mikä saattaa selittää pankkirahoituksen suhteellisen suosion laskua mikroyritysten joukossa.

Kuvio 6. Suunnitellun ulkoisen rahoituksen ensisijainen lähde

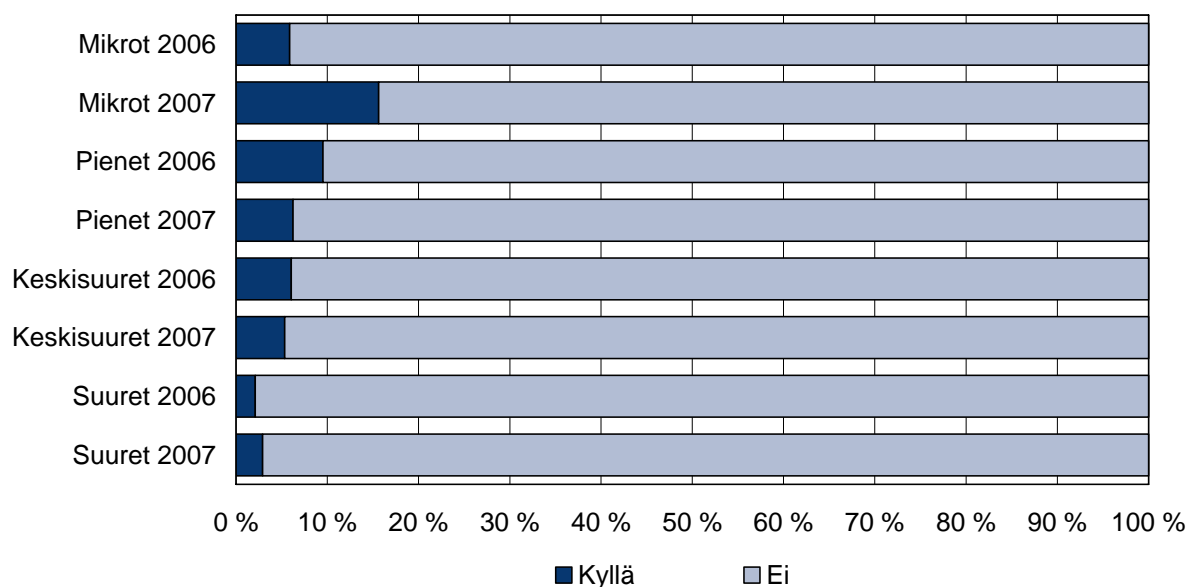
4 Rahoitusongelmat

Kyselyn perusteella aikaisempaa suuremmalla osalla mikroyrityksistä on ollut vaikeuksia saada uutta ulkoista rahoitusta edellisen 12 kuukauden aikana. Pieneen vastaajien määrään liittyvä satunnaisvaihtelu saattaa selittää osan tuloksesta, mutta kaikkiaan kysely näyttäisi viittaavan pienimpien yritysten rahoitustilanteen kiristymiseen. Muissa kyselyissä on lisäksi havaittu, että merkittäväällä osalla pk-yrityksistä on ongelmia esimerkiksi tulo-rahoituksen riittävydessä, rahoitusrakenteessa ja rahoitusosaamisessa. Näitä ongelmia ei tässä kyselyssä ole tarkasteltu.

Muiden yritysten rahoituksen saatavuus on sen sijaan pysynyt hyvänä ja jopa edelleen parantunut. Vain muutamalla prosentilla muiden kokoluokkien yrityksistä oli ongelmia rahoituksen saatavuudessa.

On mahdollista, että kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden viimeaikaiset häiriöt ovat voineet heikentää myös suomalaisten yritysten rahoituksen saatavuutta. Kyselyn perusteella tätä ei kuitenkaan pystytä arvioimaan, koska kysely toteutettiin elokuun jälkimmäisellä puoliskolla, jolloin myllerrys oli vasta alkanut.

Kuvio 7. Onko yrityksellänne ollut ongelmia saada uutta ulkoista rahoitusta edellisen 12 kk:n aikana?

5 Rahoituksen hinta, sivukulut ja vakuusvaatimukset

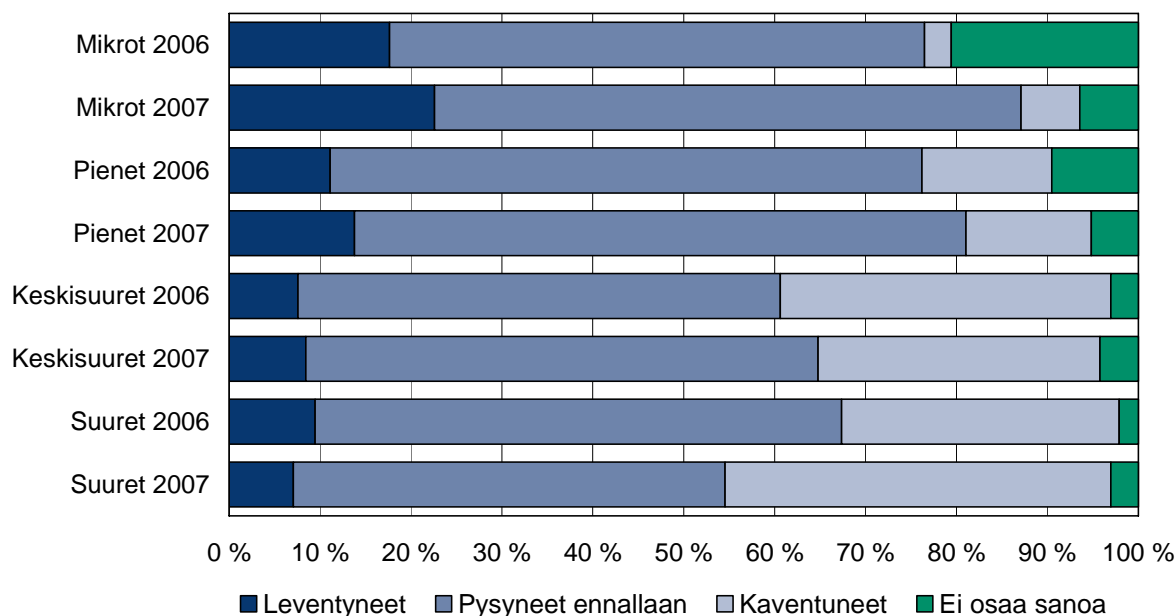
Kyselyn mielenkiintoisimpiin kuuluvat tulokset koskevat yritysten uusien luottojen korkomarginaalien, sivukulujen ja vakuusvaatimusten kehitystä. Etenkin mikroyritysten rahoituksen ehdot näyttäsivät keskimäärin hieman kiristyneen, kun taas suurten yritysten vastaavat ehdot näyttäsivät keskimäärin keventyneen.

Uutta rahoitusta hankkineista mikroyrityksistä merkittävä osuus, yli 20 %, ilmoitti uusien luottojen korkomarginaalien leventyneen ja vain yli 5 % kaventuneen. Korkomarginaalit ovat leventyneet myös viimevuotista suuremmalla osalla pieniä yrityksiä. Sen sijaan suurten yritysten korkomarginaalit ovat kehittyneet päinvastaisesti. Suurista yrityksistä peräti 40 % ja keskisuuristakin lähes 30 % ilmoittaa uusien luottojensa korkomarginaalien kaventuneen ja selvästi alle 10 prosenttia leventyneen.

Tulokset viittaavat siihen, että pankkien kilpailu keskisuurista ja suurista yrityksistä on varsin kireää. Jo useiden vuosien ajan selvästi suurempi osuus näistä yrityksistä on ilmoittanut uusien luottojensa marginaalien kaventuneen kuin leventyneen.

Mikro- ja pienten yritysten marginaalien kehitys voi viitata siihen, ettei pankkien kilpailu näistä yrityksistä ole niin kovaa kuin suuremmista yrityksistä. Myös pankkien vaiheittain voimaan astuva vakavaraisuusudistus, ns. Basel II, on saattanut leventää erityisesti mikro- ja pienten yritysten luottojen hintahaitaria. Kaikkiaan tulokset ovat yhdenmukaisia sen havainnon kanssa, että mikroyritysten rahoitusongelmat ovat hiukan lisääntyneet (luku 4).

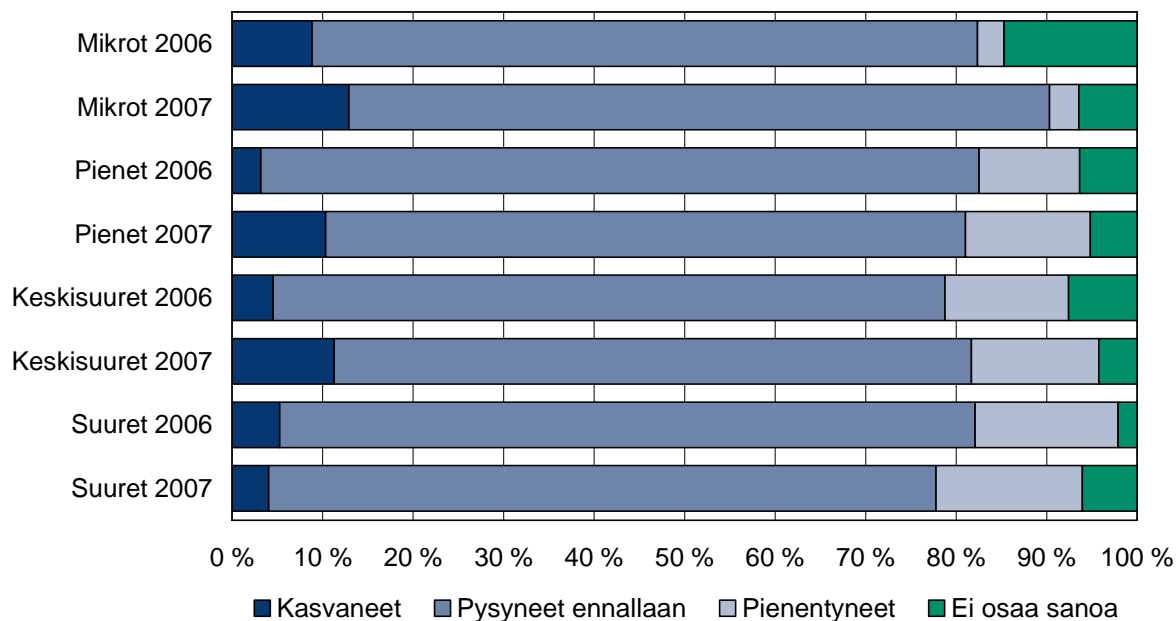
Kuvio 8. Uusien luottojen korkomarginaalit

Uusien luottojen sivukulut ovat kehittyneet samansuuntaisesti kuin marginaalit, vaikka erot eri kokoluokkien yritysten välillä eivät olekaan yhtä suuria. Valtaosalla yrityksistä sivukulut ovat pysyneet ennallaan. Kuitenkin selvästi suurempi osuus mikroyrityksistä ilmoittaa niiden kasvaneen kuin pienen-

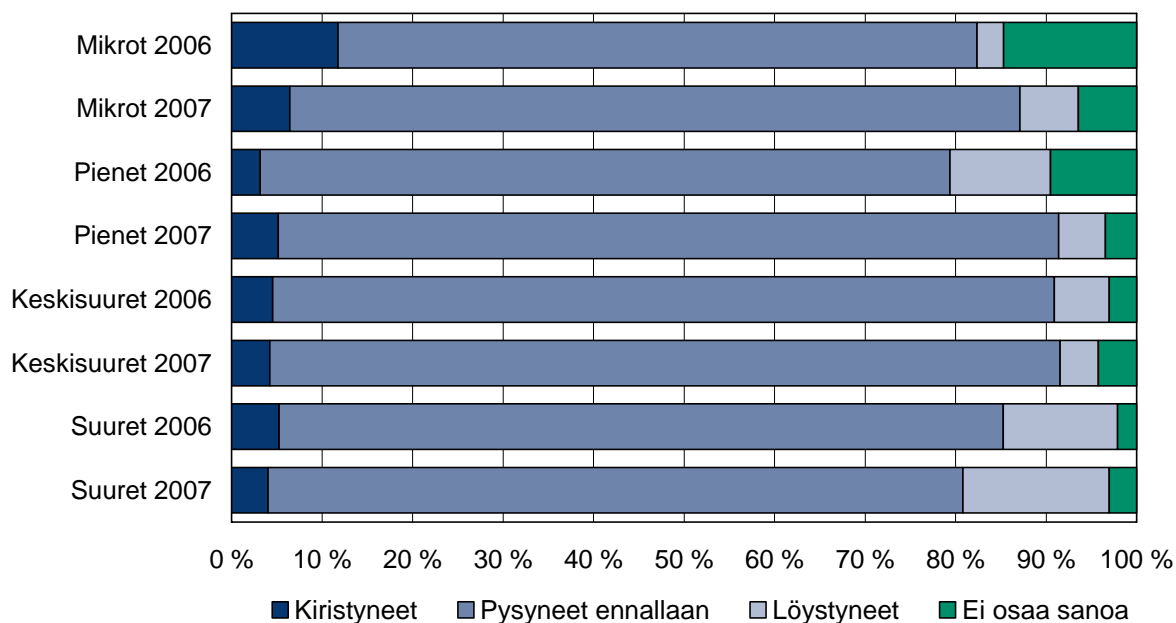
tyneen. Suurista yrityksistä noin 15 prosenttia ilmoittaa sivukulujen pienentyneen ja vain noin 5 % kasvaneen.

Kuvio 9. Uusien luottojen sivukulut

Mikro-, pienten ja keskisuurten yritysten uusien luottojen vakuusvaatimukset näyttäisivät pysyneet keskimäärin ennallaan. Vain muutama prosentti näistä yrityksistä ilmoittaa vakuusvaatimusten joko kiristyneen tai löystyneen. Suurten yritysten uusien luottojen vakuusvaatimuksetkin näyttäisivät keskimäärin keventyneen, sillä yli 15 prosenttia suurista yrityksistä ilmoittaa niiden löystyneen ja alle 5 % kiristyneen.

Kuvio 10. Uusien luottojen vakuusvaatimukset

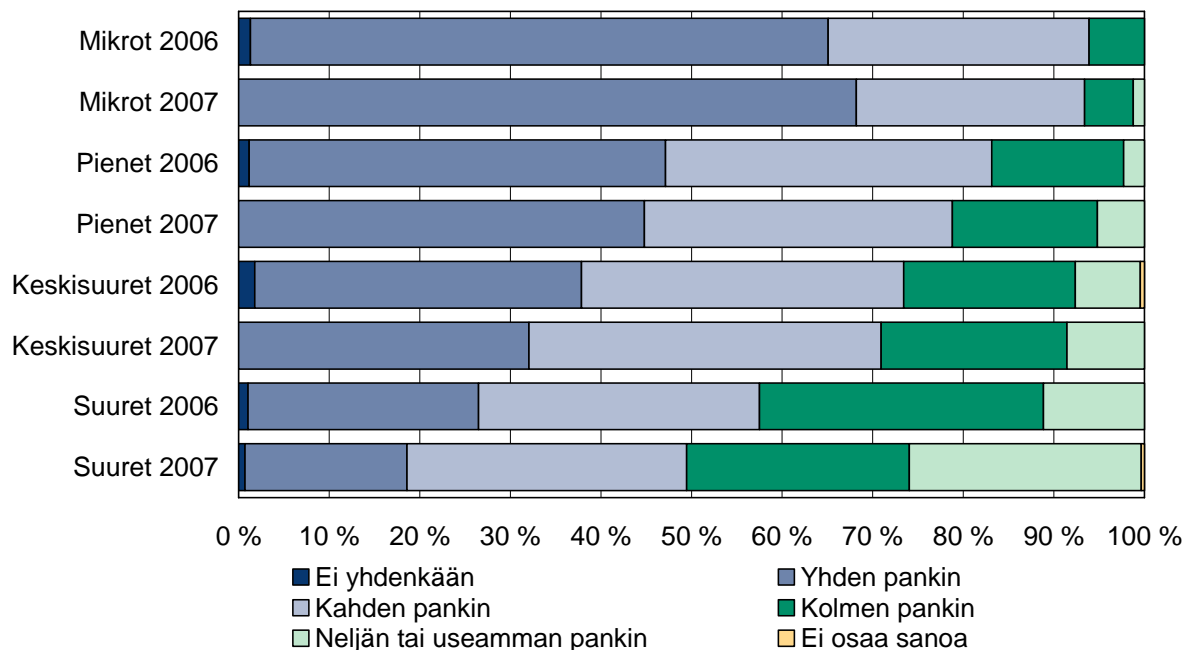

6 Pankkipalveluiden saatavuus ja pankkien kilpailuttaminen

Aikaisempien rahoituskyselyjen perusteella yritykset ovat keskittäneet pankkipalveluiden käyttöönsä, mitä ilmensi merkittävästi vain yhden pankin palveluita käyttävien yritysten osuuden kasvu viime vuoteen saakka. Nyt kehitys on kääntynyt toiseen suuntaan. Merkittävästi korkeintaan yhden pankin palveluita käyttävien yritysten osuus on pienentynyt kaikissa muissa yrityskokoluokissa paitsi mikroyrityksissä.

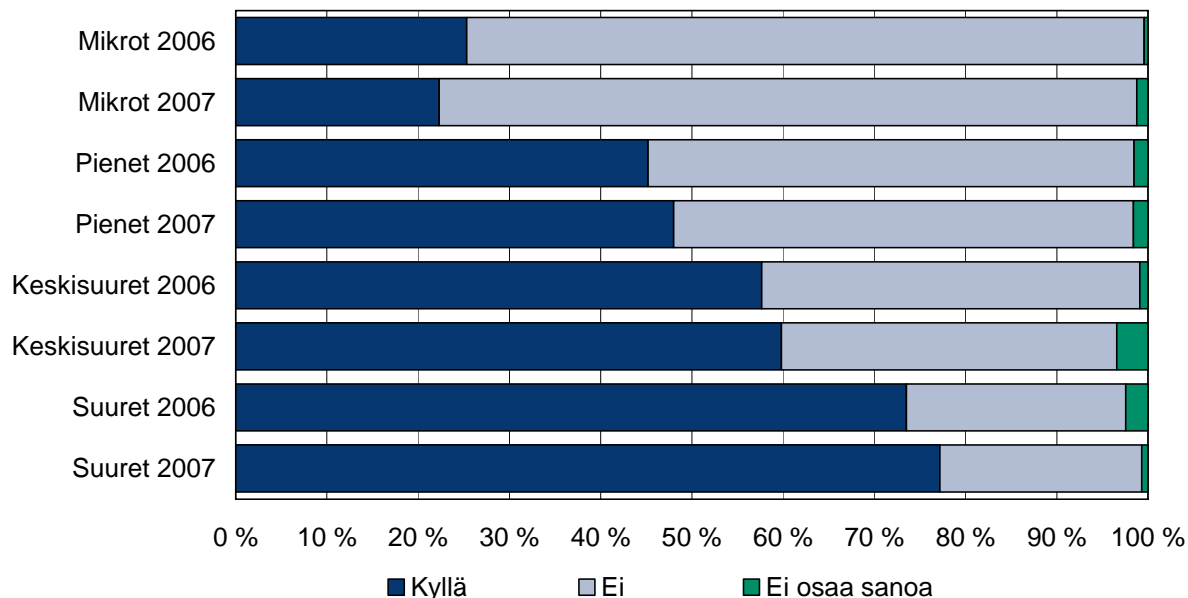
Neljää tai useampaa pankkia merkittävästi käyttävien yritysten osuus on kasvanut erityisesti suurten yritysten keskuudessa. Tämäkin tulos saattaa viitata siihen, että pankkien kilpailu suurista yritysasiakkaista on kireää. Sen sijaan viimevuotista suurempi osuus mikroyrityksistä käyttää merkittävästi vain yhden pankin palveluita. Kyselyn muiden tulosten perusteella mikroyritysten rahoitusongelmat ovat lisääntyneet ja rahoituksen ehdot kiristyneet. Merkittävästi korkeintaan yhden pankin palveluita käyttävien mikroyritysten osuuden kasvu saattaa ilmentää mikroyritysten vaikeutunutta rahoituksen saatavuutta.

Kuvio 11. Kuinka monen pankin palveluja yrityksenne käyttää merkittävästi?

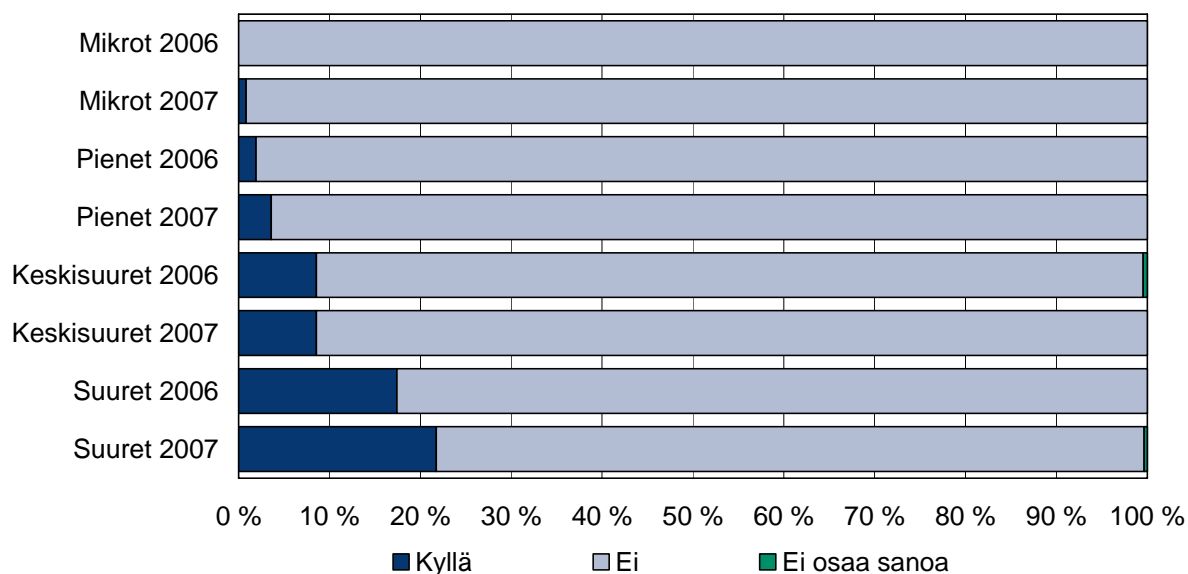
Suurista yrityksistä lähes 80 % kilpailuttaa pankkeja, ja kilpailutus on viime vuodesta lisääntynyt. Samoin viimevuotista suurempi osuus keskisuurista ja pienistä yrityksistä kilpailuttaa pankkeja. Mikroyritykset ovat vähentäneet pankkien kilpailuttamista. Tulos on yhdenmukainen sen kanssa, että mikroyritykset käyttävät merkittävässä määrin aiempaa harvempien pankkien palveluita.

Kuvio 12. Kilpailutatteko pankkeja keskenään?

Kyselyssä tiedusteltiin myös yritysten rahoituspalveluiden hankintaa suoraan ulkomailta, eli sellaisilta pankeilta ja muilta rahoitusyrityksiltä, joilla ei ole toimipistettä Suomessa. Näiden palvelujen käyttö on varsin vähäistä, mutta jonkin verran yleistynyt erityisesti suurissa yrityksissä. Tämän perusteella suurten yritysten rahoituksen saatavuus on hyvä ja jopa entisestään parantunut.

Kuvio 13. Oletteko hankkineet rahoituspalveluja suoraan ulkomailta?

Kyselyssä selvitetään myös pankkien pääasiallisesti käyttämien pankkien valintaan vaikuttavia tekijöitä. Tyypillisesti valintaperusteet muuttuvat lyhyellä aikavälillä varsin vähän, mutta useamman vuoden aikajänteellä enemmän. Aikaisempien kyselyjen perusteella esimerkiksi vakiintuneen asiakassuhteen, pankkipalveluiden hintojen ja palveluvalikoiman merkitys pankkien valintaperusteina on kasvanut, kun taas pankin sijainnin merkitys on selvästi vähentynyt.

Vakiintunut asiakassuhde on useimmin ilmoitettu pankin valintaperuste. Tyypillisesti se on yksi pankin valinnan perusteista noin kolmelle neljästä mikro- ja pienestä yrityksestä ja yli puolelle keskisuurista ja suurista yrityksistä. Tänä vuonna sen merkitys väheni selvästi keskisuurille ja suurille yrityksille. Tämä voi heijastaa pankkien kovaa kilpailua keskisuurista ja suurista yrityksistä. Sen sijaan mikroyrityksillä vakiintuneen asiakassuhteen merkitys pysyi ennallaan.

Pankkipalveluiden hinnat on toiseksi yleisin pankin valintaperuste. Se on tyypillisesti valintaperuste noin 10–20 prosentille mikro- ja pienistä yrityksistä ja 25–40 prosentille keskisuurista ja suurista yrityksistä. Palveluvalikoiman merkitys on selvästi vähäisempi, joskin sen merkitys on viime vuodesta kasvanut. Alle 10 prosenttia mikro- ja pienistä yrityksistä ja 15–25 ilmoittaa sen yhdeksi pankin valintaperusteeksi.

Pankin sijainnilla on merkitystä enää vain pienelle osalle yrityksistä. Se on yksi pankin valintaperusteista noin 10–15 prosentille mikroyrityksistä ja muista yrityksistä vielä harvemmille.

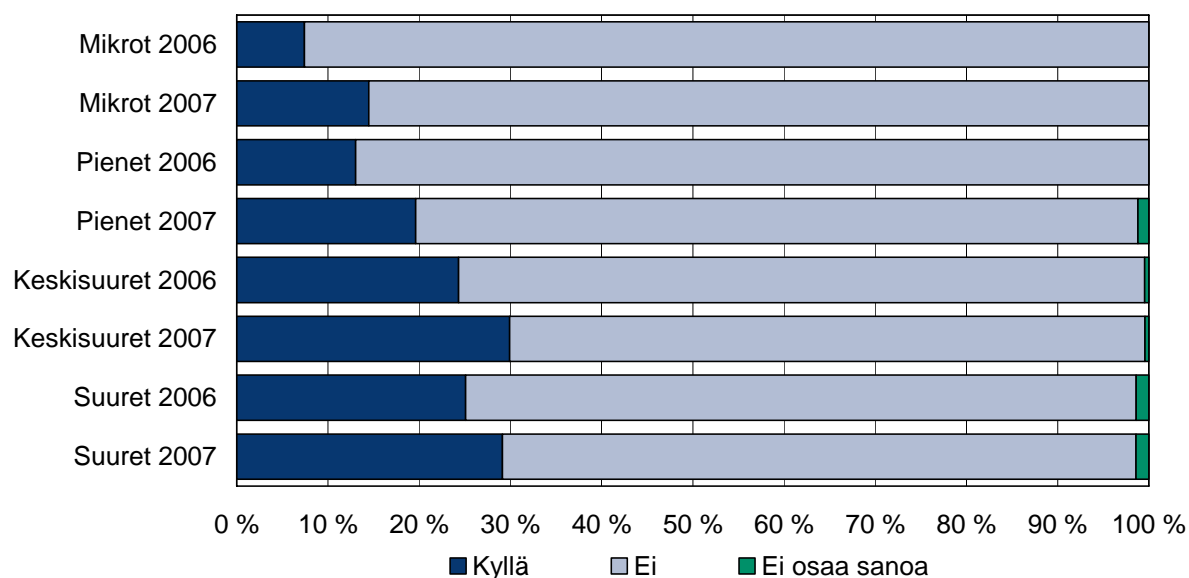
7 Julkisen yritysrahoituksen käyttö

Julkisella yritysrahoituksella tarkoitetaan tässä yhteydessä Finnvera Oyj:n, Teknologian tutkimuskeskuksen Tekesin ja TE-keskusten kautta yrityksille myönnettäviä lainoja, takauksia (pl. vientitakuut) ja avustuksia.

Rahoituskyselyn aikaisempien tulosten perusteella julkisen yritysrahoituksen hankinta heijastaa muun ulkoisen rahoituksen hankintaa: kun ulkoisen rahoituksen hankinta kokonaisuutena kasvaa, myös julkisen yritysrahoituksen hankinta kasvaa. Tulos on sama myös tänä vuonna.

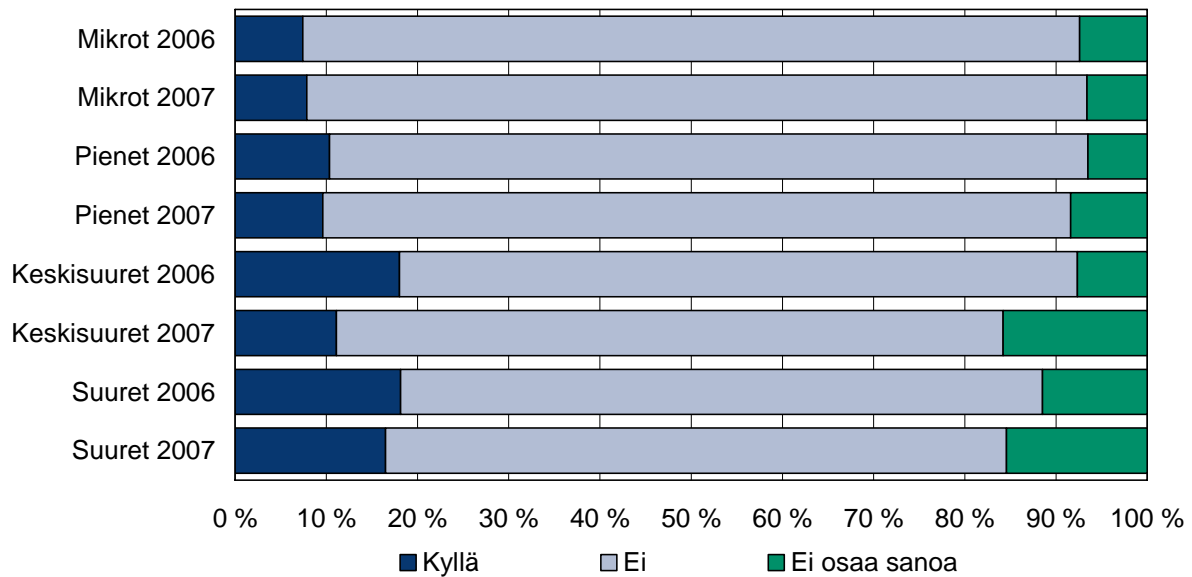
Julkista yritysrahoitusta edellisen 12 kuukauden aikana saaneiden yritysten osuudet ovat kasvaneet selvästi viimevuotisesta kaikissa yrityskokoluokissa. Huomionarvoista on, että julkista rahoitusta edellisen 12 kuukauden aikana hankkineiden mikroyritysten osuus lähes kaksinkertaistui noin 15 prosenttiin. Kokonaisuutena mikroyritysten ulkoisen rahoituksen hankinta kuitenkin vähentyi (luku 2).

Kuvio 14. Onko yrityksenne käyttänyt viimeisen 12 kk:n aikana julkista yritysrahoitusta?

Noin kolmannekselle julkista yritysrahoitusta käyttäneistä yrityksistä tärkein syy sen käyttöön oli sen edullisuus verrattuna yksityiseen rahoitukseen. Seuraavaksi tärkein syy oli se, että pelkästään yksityistä rahoitusta käyttämällä investoinnit olisivat toteutuneen aiottua pienempinä. Julkisen rahoituksen saamisen vaivattomuus oli tärkeä syy erityisesti mikro- ja pienille yrityksille.

Kuvio 15. Aikooko yrityksenne hankkia uutta julkista rahoitusta seuraavan 12 kk:n aikana?

Jonkin verran viimevuotista pienempi osuus yrityksistä aikoo hankkia julkista rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana. Kaikkiaan ulkoisen rahoituksen hankinta-aikomukset ovat viimevuotisella tasolla (luku 3).

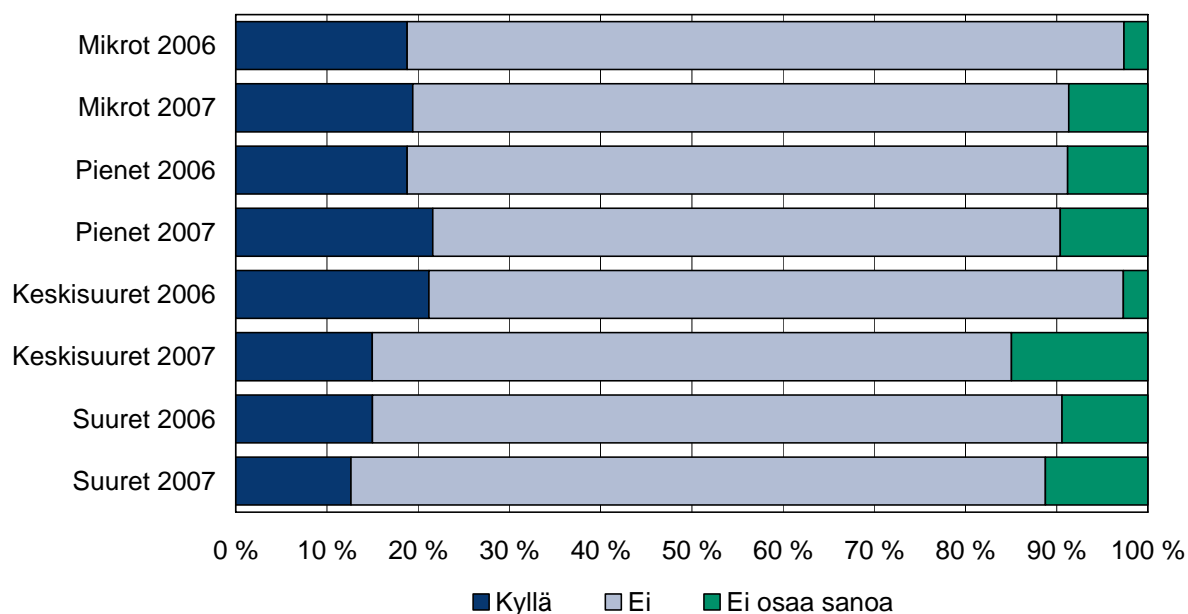
Julkisen rahoituksen hankintaa suunnittelevien yritysten osuudet ovat tyypillisesti olleet suurempia kuin sitä todella hankkineiden yritysten osuudet. Siten hankinta-aikomukset saattavat jossain määrin aliarvioida tulevaa julkisen rahoituksen hankintaa.

8 Pääomasijoitusrahoituksen käyttö

Yritysten pääomasijoitusrahoituksen käyttöä selvitettiin nyt toisen kerran.

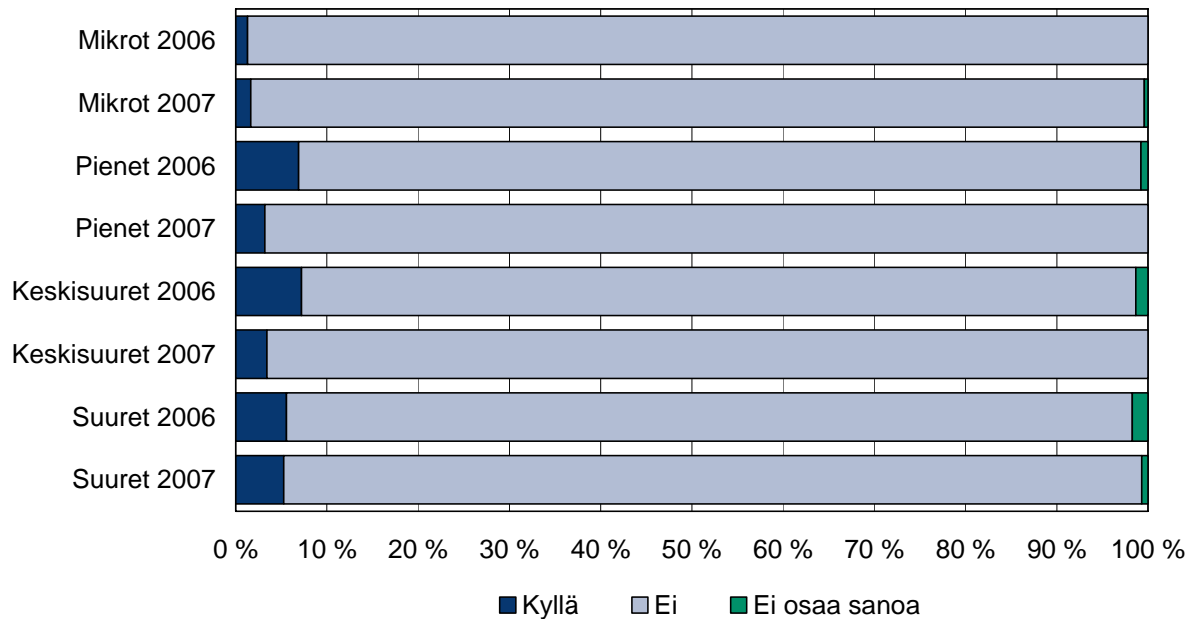
Mikroyrityksistä ja pienistä yrityksistä joka viides, ja keskiuurista ja suurista yrityksistä selvästi yli joka kymmenes on harkinnut käyttävänsä pääomasijoitusrahoitusta. Luvut ovat suurin piirtein viimevuotisella tasolla.

Kuvio 16. Voisitteko harkita rahoitusta pääomasijoittajalta?

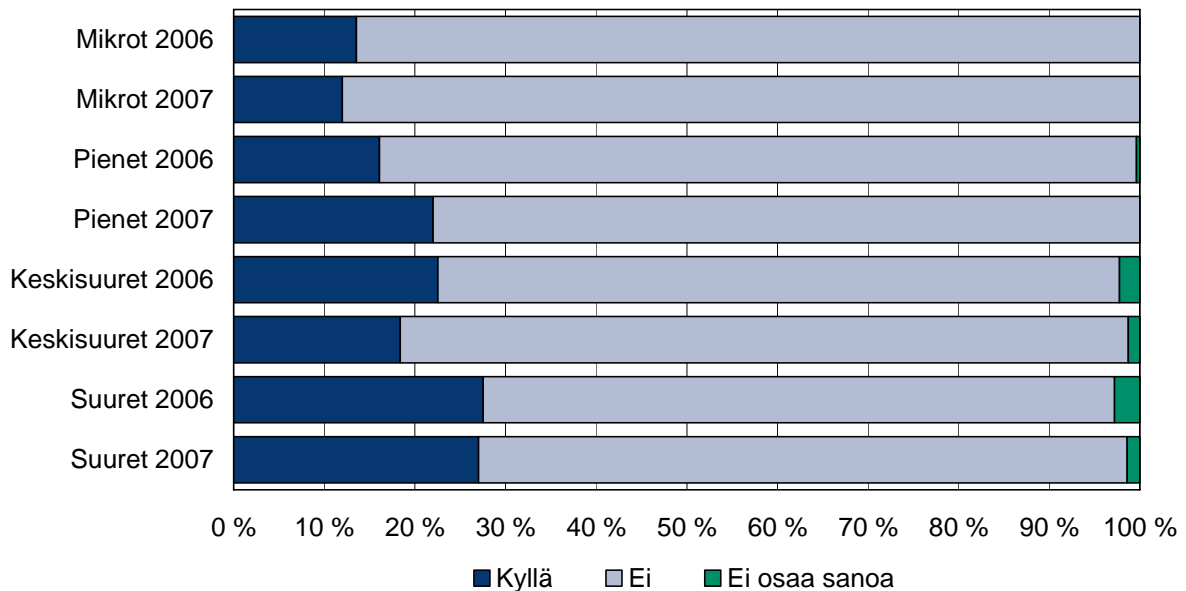
Pääomasijoitusta hakeneiden yritysten osuudet pienivät viime vuodesta. Etenkin selvästi viimevuotisista pienempi osuus pienistä ja keskiuurista yrityksistä ilmoitti hakeneensa pääomasijoitusrahoitusta.

Kuvio 17. Oletteko hakeneet rahoitusta pääomasijoittajilta?

Pääomasijoittajat ovat tarjonneet palveluitaan 10–30 prosentille eri kokoluokkien yrityksistä. Palveluiden tarjonta pienille yrityksille kasvoi.

Kuvio 18. Ovatko pääomasijoittajat tarjonneet teille palveluitaan?

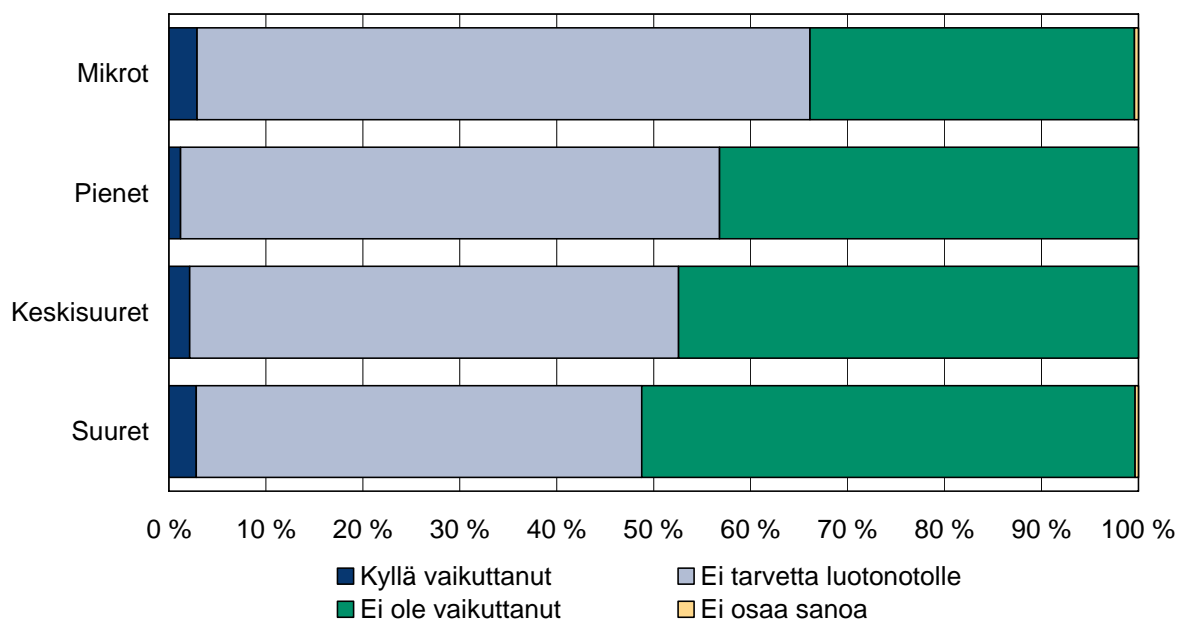

9 Korkojen nousun vaikutus yritysten rahoitukseen

Ensimmäisessä vuosittain vaihtuvassa kysymysosiossa tiedusteltiin kahden viime vuoden aikana tapahtuneen korkojen nousun vaikutusta yritysten luottojen hankintaan ja hankinta-aikomuksiin. Vielä heinäkuun 2005 lopussa 3 kk euribor-korko oli 2,12 %. Kyselyn tekoaikana, elokuun 2007 jälkimmäisellä puoliskolla, 3kk euribor vaihteli välillä 4,72–4,79 %.

Vain hiukan yli 2 prosenttia yrityksistä ilmoitti korkojen nousun vaikuttaneen yritysten uusien luottojen tai muun uuden velkarahoituksen hankintaan viimeksi kuluneiden 24 kuukauden aikana. Sen sijaan lähes 45 prosenttia yrityksistä vastasi, ettei korkojen nousulla ollut vaikutusta. Lisäksi vajaalla 55 % yrityksistä ei ollut ajanjaksolla tarvetta uudelle lainarahoitukselle.

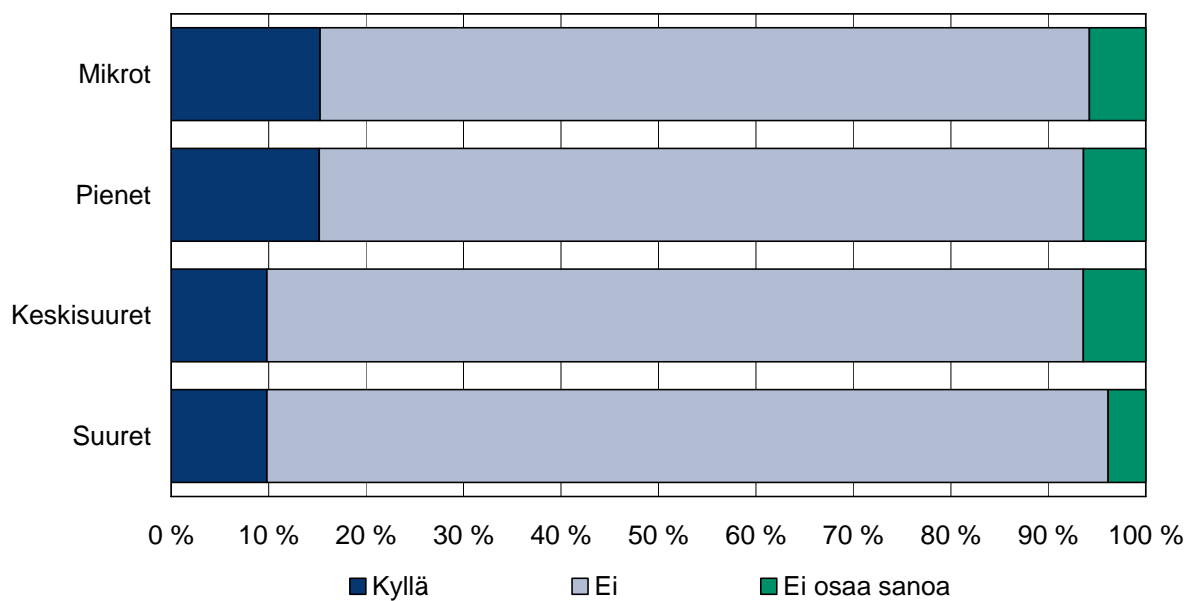
Kuvio 19. Onko korkojen nousu vaikuttanut yrityksenne uusien luottojen tai muun velkarahoituksen hankintaan viimeksi kuluneen 24 kk:n aikana?

On mahdollista, että korkojen lisänoosu nykyiseltä tasoltaan vaikuttaisi voimakkaammin yritysten luottojen kysyntään kuin tähän asti toteutunut korkojen nousu. Yrityksiltä tiedusteltiin, vaikuttaisiko yhden prosenttiyksikön (esim. 5 prosentista 6 prosenttiin) nousu uusien luottojen koroissa jatkossa luottojen kysyntään.

Lähes 13 prosenttia yrityksistä ilmoitti, että korkojen prosenttiyksikön nousu vähentäisi niiden uusien luottojen kysyntää. Näistä yrityksistä vajaa kolmannes ei korkojen nousun seurauksena hankkisi luottoja lainkaan, hiukan yli kolmannes joutuisi tyytymään suunniteltua pienempään luottoon ja vajaa kolmannekseen korkojen nousu vaikuttaisi muilla tavoin. Tuloksen perusteella korkojen mahdollinen tuleva nousu saattaa hillitä yritysten lainanhankintaa enemmän kuin tähän asti toteutunut nousu.

Kuvio 20. Vaikuttaisiko yhden prosenttiyksikön nousu yrityksenne uusien luottojen koroissa jatkossa luottojen kysyntäänne?

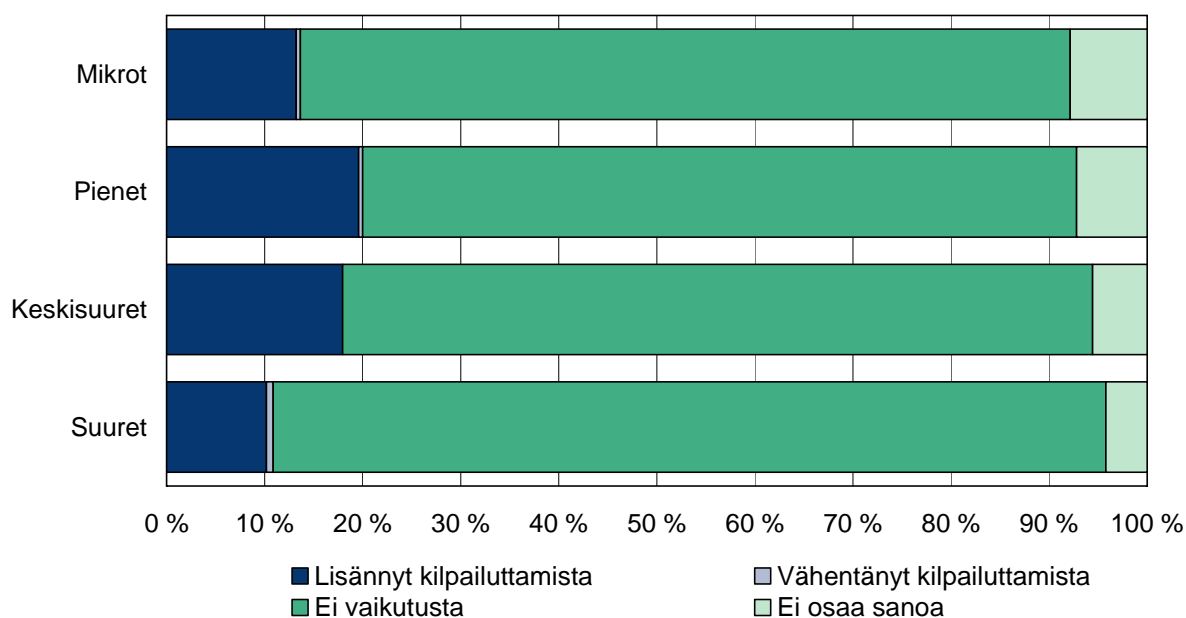

Kyselyssä tiedusteltiin myös yritysten aikomuksia lisätä luotonantajien kilpailuttamista korkojen nousun seurauksena. Noin 15 % yrityksistä ilmoitti yrityksensä lisänneen tai lisäävän jatkossa luotonantajien kilpailuttamista korkojen nousun seurauksena. Näin vastasi vajaa 20 % pienistä ja keskisuurista yrityksistä. Korkojen nousu saisi sen sijaan vain 10 % suurista yrityksistä lisäämään kilpailuttamista. Tosin ne muutenkin kilpailuttavat pankkeja aktiivisesti (luku 6).

Hiukan suurempi osuus yrityksistä, noin 17 %, aikoo suojautua tai harkita suojautumista korkojen mahdollista tulevaa nousua vastaan. Suurista yrityksistä yli neljännes ja keskisuuristakin yrityksistä vajaa viidennes aikoo suojautua tai harkitsee suojautuvansa. Pienistä yrityksistä hiukan yli ja mikroyrityksistä hiukan alle joka kymmenes aikoo suojautua.

Keskisuurten ja suurten yritysten suosituin suojautumiskeino ovat korkojohdannaiset. Pienillä yrityksillä ja mikroyrityksillä korkojohdannaiset, kiinteäkorkoisten luottojen käyttäminen vaihtuvakorkoisten sijasta ja jo hankittujen velkojen lyhennysten nopeuttaminen ovat likipitäen yhtä suosittuja suojautumiskeinoja.

Kuvio 21. Kuinka korkojen nousu on vaikuttanut aikomuksiinne kilpailuttaa luotonantajia?

10 Yhtenäinen euromaksualue eli SEPA

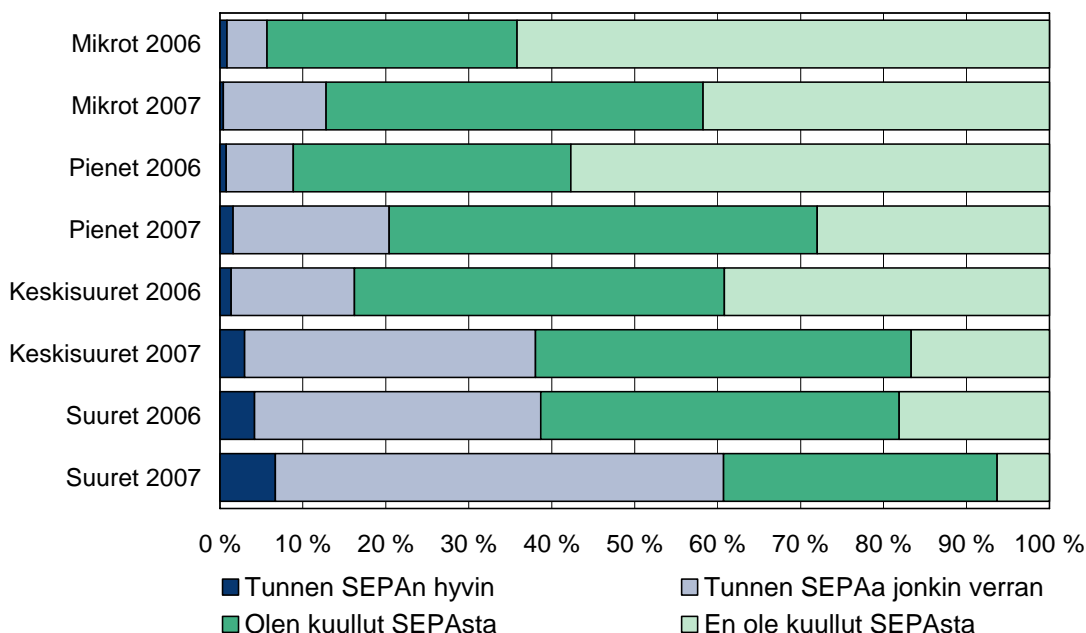
Viimevuotisessa kyselyssä yrityksiltä tiedusteltiin niiden yhtenäiseen euromaksualueeseen liittyvistä tietotarpeista, arvioista sen vaikutuksista pankkien tarjoamien maksupalveluiden laatuun ja varautumisesta uusien maksuvälineiden edellyttämiin järjestelmämuutoksiin. Kysymysosio uusittiin tämänvuotisessa kyselyssä.

Eurooppaan ollaan luomassa yhtenäistä euromaksualueetta (Single Euro Payments Area, SEPA), jonka rungon muodostavat euromaat ja johon laajimmillaan kuuluvat EU- ja ETA-maat sekä Sveitsi. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa tavoitteena on kehittää koko euromaksualueelle yhteiset maksuvälineet, joita käteisen lisäksi ovat SEPA-tilisiirto, SEPA-suoraveloitus sekä SEPA-korttimaksut.

SEPA-palvelut on tarkoitus ottaa käyttöön vaiheittain vuoden 2008 alusta. Tavoitteena on vuoteen 2011 mennessä luopua kansallisista maksuvälineistä ja siirtyä käyttämään euromaksualueella yhtenäisiä SEPA-maksuvälineitä. Pankit voivat tarjota halutessaan SEPA-tuotteita täydentäviä lisäpalveluja. SEPA-palvelut eroavat jonkin verran Suomessa nykyisin käytössä olevista maksuliikennepalveluista. Suomalaiset pankit ovat kuitenkin luvanneet pyrkiä säilyttämään vähintään nykyisen palvelutason SEPAan siirtymisen jälkeenkin.

Yritysten tietämys euromaksualueesta on selvästi lisääntynyt viime vuodesta kaikissa yrityskokoluokissa. Euromaksualueesta vähintään jonkin verran tietävien yritysten osuus on lähes kaksinkertaisunut. Euromaksualueesta täysin tietämättömien yritysten osuus on taas puolittunut. Tietämyksessä on kuitenkin isoja eroja erikokoisten yritysten välillä. Suurempien yritysten tietämys on odotetusti selvästi parempi kuin pienempien yritysten. Suurista yrityksistä yli 60 % tietää euromaksualueesta vähintään jonkin verran.

Kuvio 22. Mikä seuraavista vastaa parhaiten tietämystänne yhtenäisestä euromaksualueesta SEPAsta?

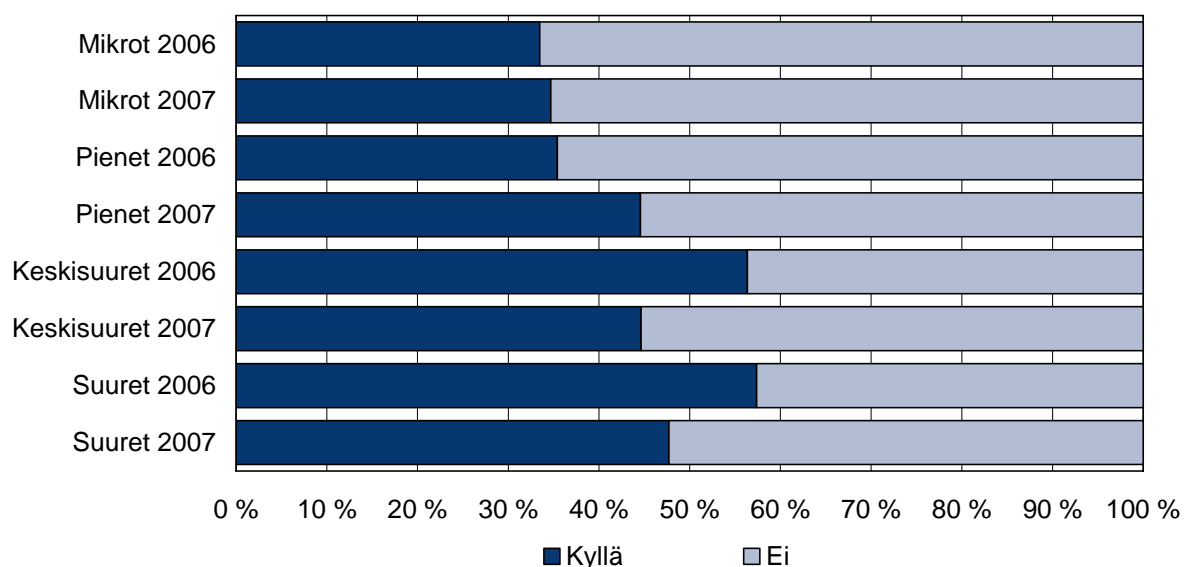

Yritykset ovat saaneet tietoa euromaksualueesta useista eri lähteistä. Keskisuuret ja suuret yritykset ovat saaneet tietoa erityisesti pankeista. Lehdistö oli suurin piirtein yhtä tärkeä tiedonlähde kaikenkokoisille yrityksille. Varsin suuri osuus keskisuurista ja suurista yrityksistä on saanut tietoa maksuliiketoimittajilta. Viranomaisilta tietoa on saanut vain pieni osa yrityksistä.

Yritysten tiedontarve euromaksualueesta on vähentynyt. Keskisuurista ja suurista yrityksistä kymmenen prosenttiyksikköä pienempi osuus kuin vuosi sitten tarvitsi lisätietoa. Toisaalta lisätietoa tarvitsevien pienten yritysten osuus on kasvanut.

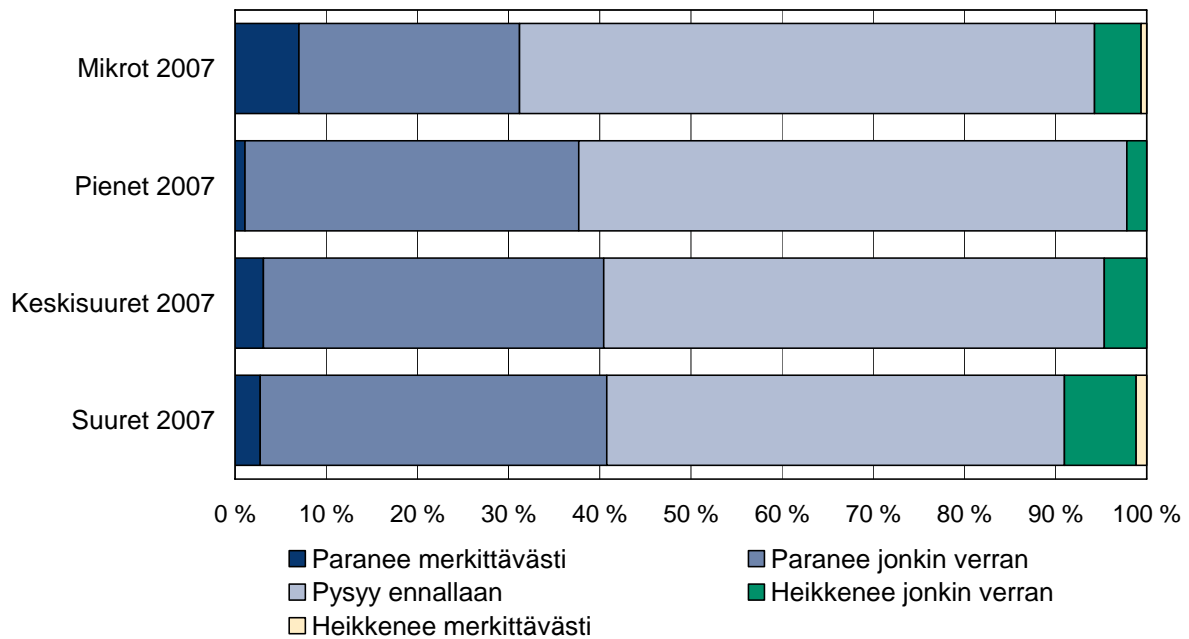
Yritykset kaipaavat lisää tietoa erityisesti euromaksualueeseen siirtymisen edellyttämistä järjestelmien muutoksista ja pankkien SEPA-palveluista mutta myös siirtymävaiheen aikatauluista. Lisätietoa toivottaisiin erityisesti pankeilta.

Kuvio 23. Tarvitsitteko lisää tietoa SEPasta?

Yli 90 prosenttia yrityksistä arvioi, että yrityksen käyttämien maksupalveluiden laatu joko paranee tai pysyy ennallaan euromaksualueeseen siirtymisen jälkeen, ja vain alle 10 % arvelee niiden heikkenevän. Noin 30–40 % yrityksistä eri kokoluokissa arvioi laadun paranevan joko merkittävästi tai ainakin jonkin verran.

Kuvio 24. Kuinka yrityksenne käyttämien maksupalveluiden laatu muuttuu SEPA:n seurauksena?

Viimevuotista selvästi suurempi osuus yrityksistä on aloittanut valmistautumisen euromaksualueen edellyttämiin järjestelmien muutoksiin. Valmistautumisen aloittaneiden keski suurten yritysten osuus on jopa kolminkertaistunut noin 25 prosenttiin ja suurten yritysten osuus kaksinkertaistunut yli 45 prosenttiin.

Kuvio 25. Oletteko aloittaneet valmistautumisen SEPAn edellyttämiin järjestelmämuutoksiin?

